

Redegørelse for igangværende anlægsarbejde i Ll. Vildmose

På baggrund af de seneste dages hændelser omkring det igangværende anlægsarbejde i Ll. Vildmose skal By- og Landskabsforvaltningen hermed give en nærmere redegørelse for baggrunden for og omstændighederne i forbindelse med fredningens naturgenopretningsprojekt i Smidie Fenner.

Redegørelsen dokumenterer, at

- Fredningskendelsen for Ll. Vildmose giver Aalborg Kommune en ret og en pligt til at handle bl.a. i form af iværksættelse af naturgenopretningsprojekter i et delområde af fredningen uden yderligere aftale med lodsejerne
- Lodsejerne er i forbindelse med fredningen blevet ydet erstatning for det tab i ejendomsværdi, som realiseres ved fredningen, herunder bl.a. i form af naturgenopretning ved vandstandshævning
- Der har fra forvaltningens side været lagt op til dialog med lodsejerne i forbindelse med arbejdets igangsætning
- Aalborg Kommune kan ikke lovligt imødekomme lodsejeres ønske om at købe arealer omfattet af naturgenopretning, idet en sådan disposition strider med kommunalfuldmagtsreglerne, og
- Aalborg Kommune har anmodet Nordjyllands Politi om bistand til udførelse af de nødvendige arbejder, når grundejere fysisk har lagt hindringer i vejen for entreprenørerne men har ikke anmeldt grundejere for trusler

1. Fredningen i Ll. Vildmose – fredningsbestemmelserne og erstatning

Naturklagenævnet traf i 2007 afgørelse om fredning af Ll. Vildmose. Hovedformålet med fredningen er, ud over en bevarelse af eksisterende naturværdier, navnlig også at sikre mulighed for naturgenopretning i et delområde, som bl.a. omfatter Smidie Fenner. Ved naturgenopretning forstås bl.a. vandstandshævning, som skal sikre, at dette delområde udvikles til et naturområde med mose. Rammerne for indholdet af en fredningskendelse fremgår af regler i naturbeskyttelsesloven, som giver mulighed for, at der kan fastsættes bestemmelser, som går ud på at tilvejebringe en ny, ændret tilstand. En fredning kan i princippet indeholde alle former for aktive fysiske reguleringer og indgreb, som er nødvendige for at opnå formålet om f.eks. udvikling af en mose. Fredningen omfatter derfor dels en begrænsning af lodsejernes dispositionsret over deres arealer og dels en overordnet beskrivelse af de fysiske foranstaltninger, som lodsejerne skal tåle, at plejemyndigheden (Aalborg Kommune og Naturstyrelsen) skal udføre for at virkeliggøre fredningsformålet. Det er i denne sammenhæng vigtigt at holde sig for øje, at fredningsmyndighederne kan gennemføre en fredning uden, at arealerne afstås til det offentlige. Fredningskendelsen er derfor tinglyst på de private ejendomme, og lodsejerne har pligt til at overholde fredningen.

En fredning er generelt af en ekspropriationslignende karakter, også selvom lodsejerne ikke mister ejendomsretten men i stedet må tåle stærke begrænsninger i udnyttelsen af deres fredede ejendom. Netop derfor er der i forbindelse med fredningen givet erstatning for det ejendomsværditab lodsejerne har lidt. Erstatningsspørgsmålet blev afgjort i 2009. Det fremgår bl.a. af taksationskendelsen, at erstatningen for fredningen i Smidie Fenner er givet ud fra forudsætningen om, at arealerne *bliver vandlidende som led i*

naturgenopretningsprojektet. Det vurderes derfor, at disse arealer efter fredningens gennemførelse vil have en værdi på omkring 15-20.000 kr. pr. ha.

Aalborg Kommune er i de forløbne år ved flere lejligheder blevet kontaktet af grundejere i området, som har ønsket, at kommunen købte de fredede arealer i naturgenopretningszonen. Der er i den forbindelse blevet nævnt priser, som lå væsentligt over taksationsmyndighedernes vurdering. Aalborg Kommune har i disse tilfælde måttet svare lodsejerne, at kommunalfuldmagtsreglerne (de uskrevne regler om kommunernes ulovbestemte opgaver) ikke tillader, at kommunen køber arealerne, selv ikke til en pris af 15 – 20.000 kr. pr. ha., idet et køb kun varetager et fåtals interesser – nemlig lodsejerne – men ikke generelt er til nytte for kommunens borgere. Aalborg Kommune er bekendt med, at Aage V. Jensens Fond har været i forhandlinger med flere lodsejere og også har købt arealer. Denne private fond er naturligvis ikke omfattet af kommunalfuldmagtsreglerne.

2. Aalborg Kommunes myndighedsrolle – retten til at udføre naturgenopretning på privatejede arealer

Fredningskendelsen har tillagt Aalborg Kommune rollen som plejemyndighed og dermed ikke alene retten men også *pligten* til at realisere fredningens formål. For så vidt angår naturgenopretningsprojekterne har Aalborg Kommune ret til at foretage naturgenopretning, herunder hævning af vandstanden efter planer godkendt af fredningsnævnet. Aalborg Kommune har derfor for hvert enkelt naturgenopretningsprojekt omfattet af fredningen forelagt og opnået Fredningsnævnets godkendelse af de konkrete projekter. Også øvrige nødvendige myndighedstilladelser er ansøgt og meddelt af særmyndigheden. De berørte lodsejere i Smidie Fenner er også i disse beslutningsprocesser blevet hørt og har haft mulighed for at klage over afgørelserne til højere myndighed.

Det samlede regelsæt bestående af fredningskendelsen fra 2007 og de efterfølgende tilladelser og godkendelser fra Fredningsnævnet og andre myndigheder indebærer, at den til enhver tid værende ejer af en ejendom indenfor fredningens geografiske udstrækning umiddelbart har *pligt til at tåle*, at der f.eks. anlægges en hoveddæmning til sikring af Tofte Mose. Aalborg Kommune har altså dermed umiddelbart en ret til at gennemføre anlægsprojekter på privat ejendom, uden at der forinden indhentes særskilt tilladelse fra lodsejerne.

3. Gennemførelse af naturgenopretningsprojekterne

Der har i de forløbne år været en betydelig kommunikation mellem kommunen og lodsejerne i Smidie Fenner. Kontakten har været præget af, at lodsejerne ikke mener sig tilstrækkelig erstattet i 2009 for deres ejendomsværditab i forbindelse med Naturklagenævnets afgørelse om fredning. Samtidig har anlægsarbejdet i perioder været forsinket af, at ukendte gerningsmænd har forøvet hærværk på entreprenørmaskiner i området. Aalborg Kommune har anmeldt forholdene til politiet og har i øvrigt været nødsaget til at lade private vagtværn overvåge området for at undgå flere økonomiske tab. Det har dog i hele forløbet været vigtigt for kommunen at give en orientering om de forestående anlægsarbejder, hvilket derfor – i denne sag – er sket på bl.a. et møde i Smidie Fenner den 28. juni i år, ligesom der i nogle uger har været aftalt et nyt møde d. 16. august. Senest er en lodsejer i Smidie Fenner blevet tilbudt et møde med forvaltningen på stedet mandag d. 30. juli, hvilket han afslog med den begrundelse, at et møde ikke ville tjene noget formål. Det er altid blevet understreget, at Aalborg Kommune har en umiddelbar ret til at færdes på de privatejede arealer i kraft af fredningsbestemmelserne, men der har været udfoldet store bestræbelser på at imødekomme de konkrete ønsker lodsejerne havde, også i situationer hvor lodsejerne har ændret synspunkt undervejs, og kommunen derfor har måttet afholde ekstraudgifter.

Samtidig har kommunen en forpligtelse i forhold til EU kommissionen og den derfra ydede støtte fra EUs

LIFE-midler til at færdiggøre hele naturgenopretningsprojektet inden udløbet af 2018. En forsinkelse af anlægsarbejdet kan i yderste konsekvens betyde, at en væsentlig betingelse for støtten ikke overholdes af Aalborg Kommune.

4. De seneste dages hændelser i Smidie Fenner

Den omstændighed at Aalborg Kommune er tillagt en myndighedsfunktion medfører ikke, at kommunen kan gennemtvinge anlægsarbejdet, hvis lodsejerne stiller sig fysisk i vejen for entreprenørmaskiner eller på anden måde hindrer arbejdets udførelse. I en sådan situation gælder det helt generelt, at politiet skal yde Aalborg Kommune bistand og foretage de indgreb, der skønnes nødvendige for, at Plejemyndighedens lovlige opgaver kan løses.

Mandag d. 6. august 2018 skulle anlægsarbejdet med hoveddæmningen i Smidie Fenner genoptages efter entreprenørens sommerferie. Det kunne da konstateres, at en rendegraver af en ukendt person var placeret i arbejdsarealet på en måde, som hindrede det videre arbejde. Aalborg Kommune måtte på denne baggrund anmode Nordjyllands Politi om bistand til at fjerne maskinen. Maskinen blev af Falck fjernet samme dag, og anlægsarbejdet kunne fortsætte. Tirsdag d. 7. august ca. kl. 11 indfinder to personer, heriblandt en grundejer, sig på arbejdsstedet og stiller sig hindrende i vejen for arbejdet, hvorefter politiet tilkaldes. Efter at politipatruljen i nogen tid har talt med personerne opløses situationen, da personerne forlader stedet. Senere samme dag kl. 16.30 vender de to personer tilbage og er igen til hinder for anlægsarbejdet, hvorfor politiet igen tilkaldes. Politipatruljen tager en ny drøftelse med de to personer, og situationen opløses samtidig med, at entreprenøren standser arbejdet for den dag.

Onsdag d. 8. august tidligt om morgenen indfinder de samme to personer sig på ny på stedet. Grundejeren sætter sig i gravefeltet i vejen for gravemaskinen, hvorfra han nægter at flytte sig. Igen må det igangværende arbejde standses. Efter anmodning ankommer politiet, som tager kontakt til grundejeren. Det kan konstateres, at grundejeren på trods af en af politiet meddelt tidsfrist fortsat nægter at fjerne sig fra stedet. Umiddelbart herefter bliver den pågældende anholdt og i håndjern ført væk fra stedet. Der var angiveligt opstået en situation imellem den pågældende grundejer og polititjenestemanden, som gjorde anholdelse påkrævet.

Senest i dag har 3 personer med tilknytning til en lodsejer været på stedet, og det har igen været nødvendigt at rekvirere politiet til at fjerne personer, som stod i vejen for anlægsarbejdet. Personerne valgte dog selv efter politiets ankomst at flytte sig fra arbejdsfeltet.

Aalborg Kommune har på intet tidspunkt anmeldt grundejere for strafbart forhold, herunder trusler, men har – som ovenfor beskrevet – benyttet sig af den nødvendige og lovhjemlede bistand, som politiet kan yde.